

2001

titel: Monsterverbond wil Nederland opnieuw inrichten
medium: Binnenlands Bestuur
datum: 13-4-2001
auteur:

Monsterverbond wil Nederland opnieuw inrichten

Een alliantie van de Vereniging Natuurmonumenten, de ANWB, het Algemeen Verbond Bouwbedrijf (AVBB) en de werkgeversorganisatie VNO-NCW wil zelf meetekenen aan de inrichting van Nederland.

De organisaties willen met de regio's concrete plannen maken voor wonen, werken, natuur en infrastructuur. 'Het moet anders, beter', luidt het motto van het monsterverbond dat de bouwwereld, natuurbeschermers, ondernemers en automobilisten verenigt. Zij behartigen weliswaar 'ogenschijnlijk tegengestelde belangen, maar het gaat allemaal om dezelfde vierkante meter', aldus voorzitter *Elco Brinkman* van het AVBB.

Brinkman, maar ook de voorzitters van de andere organisaties zijn nauw betrokken geweest bij het vooroverleg voor de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening.

Maar dat was volgens Brinkman 'te procedureel' en 'te weinig inhoudelijk'. Ook directeur *Frans Evers* van Natuurmonumenten heeft zijn kritiek op deze 'nationale babbelbox' nooit onder stoelen of banken gestoken.

Al dat gepraat heeft volgens hen tot een veel te vage nota geleid, waarin aan de ene kant te weinig wordt overgelaten aan de maatschappelijke partijen en aan de andere kant wordt verzuimd om grote belangrijke ruimtelijke beslissingen te nemen. Brinkman noemt als voorbeeld de aanwijzing van locaties voor windparken en de Ecologische Hoofdstructuur.

Als vingeroefening mocht stedenbouwkundige *Riek Bakker* van BVR-adviseurs naar drie gebieden met veel conflicterende ruimteclaims kijken: het Knooppunt Arnhem Nijmegen, het grensvlak Amsterdam West-Haarlemmermeer en de strook Kustzone - Leiden - Alphen aan den Rijn - Groene Hart. Dit laatste gebied is vervolgens nog eens extra onder de loep genomen.

Op basis van de Vijfde Nota en de bestaande plannen en na gesprekken met de gemeenten in het gebied, concludeert BVR dat 'alle gemeenten in het gebied uitgroeien tot precies aan de grens die hun is aangegeven'. 'Je ziet nu al dat iedereen probeert, per sector, een streepje grond te krijgen', aldus Brinkman.

Kortom, het proces van versnippering gaat volgens deze plannen gewoon door. Het ontwikkelen van robuuste ecologische verbindingen wordt dan nog steeds bemoeilijkt en de ruimtelijke kwaliteit zal verder verslechteren.

Door alle wensen en functies binnen zo'n gebied opnieuw op tafel te leggen en integraal af te wegen wat waar wel en niet kan, kwam BVR tot drie verschillende ruimtelijke modellen waaruit te kiezen valt (concentratie rond de A4-knoop, concentratie in een band langs de kust en meer verspreid in nauwe relatie met het landschap).

Geheel volgens Pronks richtlijnen in de Vijfde Nota fungeren water, bodemgesteldheid en natuur als structurerende laag. Vervolgens geldt de kwaliteit van de leefomgeving als belangrijkste richtinggevend uitgangspunt.

Net als Pronk vinden de organisaties dat er keuzen gemaakt moeten worden. Niet alles kan overal, maar die keuzes mogen volgens de vier samenwerkende organisaties niet beperkt worden door bestuurlijke grenzen. Het gaat om samenhangende regio's die gemakkelijk over die bestuurlijke (gemeente-, provincie- en soms zelfs rijks-) grenzen heen moeten kunnen gaan.

Binnen die gebieden - 'projectenveloppen' - moeten de kosten en baten voor de verschillende ontwikkelingen (water, natuur, infrastructuur, wonen en werken) zoveel mogelijk tegen elkaar worden weggestreept. Ook zou de instelling van zogenoemde 'gebiedsfondsen' daarbij kunnen helpen.

Brinkman hoopt dat deze werkwijze aanslaat in Den Haag. Het monsterverbond is zelf echter ook groot genoeg om

zonder de zegen van de minister een belangrijke rol te spelen. Zonder ondernemers en bouwwereld komt er niets van de grond en Natuurmonumenten en de ANWB tellen samen bijna vijf miljoen leden.

Diverse pleidooien aan het einde van het eerste Paarse kabinet om de maatschappelijke organisaties meer bij de ruimtelijke inrichting te betrekken, hebben tot het 'merkwaardige polderoverleg' geleid, dat weinig tot niets heeft opgeleverd, volgens Brinkman en Evers. Op deze manier verwachten zij hun invloed alsnog te kunnen laten gelden.

Met de drie alternatieven voor Leiden kan men zo verder en ook voor andere potentiële 'projectenveloppen'(KAN, Noordvleugel) is dit denkbaar, zo meent Brinkman. 'Tegen de tijd dat je aan realisatie toekomt, moet je toch bij elkaar op schoot'.